ZUBERSKÉ NOVINY

PODROHÁČSKY OBČASNÍK

Ročník XII. | Číslo 4 | 17. 10. 2008

Tešíme sa! Projekt ŠKOLA podaný obcou bol úspešný!

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, riadiaci orgán pre Regionálny operačný program oznámilo koncom júla obci, že ňou predložená žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt s názvom „ZŠ Zuberec – využitie podkrovia, stavebné úpravy a zateplenie MŠ Zuberec“, bola schválená s výškou nenávratného finančného príspevku 28 413 894,91 Sk, celkové oprávnené výdavky boli schválené vo výške 29 909 363,06 Sk.

Oprávnené náklady a príspevok pre obec boli schválené v takej výške ako boli obcou požadované. Čo svedčí o predložení kvalitného projektu. Realizáciou tohto projektu sa zlepšia priestorovo-organizačné, tepelno-klimatické podmienky vzdelávania v budovách ZŠ a MŠ stavebnými úpravami a zateplením, zvýši sa kvalita vzdelávania v odborných učebniach ZŠ využitím podkrovia a zlepší sa i materiálno-technické vybavenie pre výučbu cudzích jazykov a informatiky.

Kým dôjde k podpísaniu zmluvy na nenávratný finančný príspevok s MVRR musí obec splniť ešte veľmi dôležitú vec. Do 5 mesiacov od schválenia zabezpečiť výber dodávateľa stavby v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a následné overenie tohto procesu riadiacim orgánom. Po úspešnom splnení tohto procesu a podpise zmluvy na finančný príspevok sa projekt musí zrealizovať do 15 mesiacov. Dobu výstavby pre dodávateľa požadujeme 12 mesiacov. Predpoklad začatia výstavy je v jarných mesiacoch budúceho roku.

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce

Rok od púte k hrobu sv. Vendelína

Vážený duchovný otec Marián, vážený pán starosta obce Zuberec, milý Zuberčania!

V mesiaci október si pripomíname I. výročie púte Zuberčanov do mesta Sant Wendel, (Sársko/Nemecko) v roku 2007. Spomínate si, ako celý obec Zuberec spolu s otcom biskupom Františkom Tondrom slávnostne vítal pozostatky sv. Vendelína? Spomínate si, ako sme šli v procesii do pekne obnoveného kostola, kde otec biskup s ostatnými kňazmi a veriacimi slávili svätú omšu? Spomínate si, ako sme sprevádzali relikviár so vzácnymi relikviami nášho patróna hore a dolu dedinou, aby Pán Boh požehnával jej obyvateľov, domy, polia, prírodu na príhovor sv. Vendelína?

Ludwig Stegl odovzdáva relikvie sv. Vendelína otcovi biskupovi Františkovi. Foto: L. Vojtaššáková

Na tieto udalosti si pred blížiacim sa sviatkom sv. Vendelína, spolu s Vami, radi spomíname aj my, v Magdeburgu. Spomíname na to, čo sme spolu zažili a aké duchovné skúsenosti sme získali. Srdečne Vás tiež pozdravuje pán farár Anton Franziskus zo St. Wendel. Hovoril, že bude vo farských novinách spomínať aj na Vás.

Ale nespomínajme len na minulosť. Žijeme v prítomnosti a zodpovednosti o budúcnosť. Pri tom všetkom nech nám príde na pomoc sv. Vendelín so svojím orodovaním. Lebo svätý Vendelín prekročil časové i priestorové hranice. Časové, hoci žil pred 1450 rokmi, je nám prítomný, živý a stále na pomoci. Priestorove, prišiel z Írska do Sárska. Odtiaľ šiel s veriacimi ako ich patrón do Švajčiarska, Rakúska, Čiech, Slovenska, ba až do Ameriky a Číny. Veru, svätý Vendelín je pravým svätcom v našej katolíckej (celosvetovej) cirkvi.

Obrazy jeho života, jeho sochu ako pastiera a teraz aj jeho pozostatky svoje máte vo Vašom chráme stále pred očami. Podmienky sa behom času menili. Ale kresťanská viera, ktorú nám doniesol aj sv. Vendelín, ostáva a bude trvať. ***On kráčal v stopách Pána Ježiša Krista, hlavného pastiera. Nasledujme ho aj my, lebo Ježiš je cesta. Verme v neho aj my, lebo Ježiš je pravda. Žime s ním aj my, lebo Ježiš je život.***

Pozdravuje Vás všetkých v Kristovej láske

Váš ***Ludwig Stegl,*** *farár*
Magdeburg, september 2008

Vitajte nám, pán farár!

Od 1. septembra t. r. ustanovil otec biskup František Tondra pre farnosť Zuberec za farára vdp. Mariána Dopatera. S radosťou sme nášho nového duchovného otca medzi nami privítali. Takto nám predstavuje svoje doterajšie životné kroky.

Ustavične sa radujte!

(1Sol 5,16)

Z daru života som sa začal tešiť 1. 2. 1965, vtedy som sa narodil. Nebola to veru hocijaká radosť, ale radosť oravského chlapca, ktorý sa mohol tešiť z lásky rodičov, nádhernej božej prírody a z mnohých priateľstiev. Vďaka mojim rodičom som sa učil vo všetkom vidieť prítomnosť láskavého nebeského Otca. Základnú školu som absolvoval v rodnej dedinke v Krušetnici. Odtiaľ som sa vydal na Gymnázium v Námestove a moje štúdia som dokončil na CMBF UK Bratislava.

Na svoje primičné obrázky, ako svoje životné putovanie, som si vybral tieto tri citáty zo Svätého Písma: *„Ustavične sa radujte!“* (1Sol 5,16), potom: *„Dobrý pastier položí svoj život za ovce.“* (Jn 10,11b) a *„Veľké veci urobil s nami Pán a máme z toho radosť.“* (Žalm 126). Tieto tri myšlienky som sa snažil napĺňať vo svojom kňazskom živote: ako kaplán v Rabči, Vysokých Tatrách a Spišskej Novej Vsi a najmä, ako farár v Spišskej Teplici, Novoti a teraz sa o to budem usilovať v Zuberci.

Dobrý pastier nie len život dá za svoje ovce, ale hasnúci knôtik nedohasí a nalomenú trstinu nedolomí. Chcem byť pre Vás dobrým pastierom, ktorý pozná svoje ovce, rozumie im a má ich rád. A prosím, aby ste boli blízki svojmu pastierovi a aby sme sa mohli ustavične radovať z lásky a blízkosti nebeského Otca, ochrany Panny Márie a mocného príhovoru sv. Vendelína, patróna našej farnosti.

Marián Dopater, farár

Územný plán - základ pre rozvoj obce

Rozhodnutie o obstaraní nového Územného plánu obce Zuberec (ďalej len ÚPN-O Zuberec) vyplynulo z potreby zabezpečiť podmienky rozvoja jednotlivých funkcií obce a jej katastrálneho územia. Dôvodom obstarania ÚPN-O je teda potreba získania takého základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúlaďovať záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Podľa §-u 11 ods.2, písm. a) stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, sú obce povinné mať územný plán obce, ak treba riešiť koncepciu ich územného rozvoja, uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci alebo umiestniť verejnoprospešné stavby. V obci Zuberec je predpoklad uskutočňovania rozsiahlej novej výstavby predovšetkým v oblasti bývania a rekreácie.

Predchádzajúcou územnoplánovacou dokumentáciou pre obec je ÚPN-Z komplexného strediska cestovného ruchu Habovka – Zuberec, čiastková zmena návrhu riešenia (Urbion Žilina, hlavný riešiteľ Ing. arch. Peter Čerňanský – 1988, schválený Stredoslovenským krajským národným výborom v B. Bystrici v r. 1988). Tejto čiastkovej zmene návrhu riešenia predchádzala územnoplánovacia dokumentácia. Táto je súčasťou návrhu Doplnku č. 2 Územného plánu Vysokých Tatier, Západných Tatier, Oravy a Spišskej Magury. Doplnok č. 2 obsahoval výsledný návrh územného plánu krajinného celku Roháče a územných plánov zón Habovka – Zuberec, Brestová – Prieves, Zverovka a Nová Lesná. Záväzná časť ich riešenia bola schválená uznesením vlády SSR č.107/1983. Zmenené podmienky si vyžiadali vypracovať čiastkovú zmenu ÚPN – Z komplexného strediska cestovného ruchu Habovka – Zuberec, ktorá bola prerokovaná podľa vtedajšej legislatívy. Jej platnosť potvrdil S KNV v Banskej Bystrici uznesením č. 301/88 zo dňa 29. 11. 1988 a jej záväzná časť tvorí prílohu č. 2 k uzneseniu vlády SSR č.107/1983. Zmena z roku 1988 bola vypracovaná metódou územného plánu zóny v M 1:2000 a riešila len zastavané územie oboch obcí a priľahlé plochy. Až do súčasnosti je platným územným plánom, podľa ktorého sa uskutočňuje rozvoj obcí Habovka a Zuberec. V nasledujúcom období bolo územie obce Zuberec riešené formou aktualizácií, zmien a doplnkov predchádzajúcej územnej plánovací dokumentácie. Tieto neriešili komplexne celé katastrálne územie obce, čo je základnou podmienkou pre územný plán v zmysle súčasne platných právnych predpisov. Keďže túto podmienku nespĺňali, neboli prerokované a schválené. Uvedené dokumentácie teda nie sú záväzné a vyjadrujú len dobový názorový konsenzus na využívanie zastavanej časti územia obce.

Pre časť územia obce bol v roku 2000 vypracovaný Územný plán rekreačnej zóny Brestová – Prieves, aktualizácia, zmena a doplnok, autor: Ing.arch. Peter Čerňanský, Žilina. Táto ÚPD bola prerokovaná a dňa 2. 2. 2001 bolo schválené uznesenie č.15/2001 bod 2, písm. d, ktorým sa schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce Zuberec č.1/01 o záväzných častiach územného plánu zóny Brestová – Prieves. Napriek platnosti VZN sa viaceré jeho ustanovenia nedodržiavajú.

Hlavné dôvody pre obstaranie územného plánu obce:

- vytvorenie podmienok pre rozvoj obce vytypovaním a schválením najvhodnejších rozvojových plôch, určením koncepcie usporiadania obce,
- získanie právne záväzného dokumentu, usmerňujúceho rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy atď.),
- stanovenie zásad funkčného využitia plôch obce tak, aby nedochádzalo k nežiadúcim kolíziám jednotlivých funkcií,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok pre ďalší rozvoj obce a jej katastrálneho územia v etapách do roku 2015 a do roku 2025

Obec Zuberec, ako príslušný orgán územného plánovania má spracovaný Krajino-ekologického plánu v roku 2006 a Prieskumov a rozborov v roku 2007. Oba rozbory sú súčasťou Územného plánu obce a a ich spracovateľom je Ing. Arch. Pavel Kropitz zo Žiliny. Sú to dokumenty ktoré sa neschvaľujú a ktorých cieľom bolo získanie poznatkov pre optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia a identifikovanie problémov v území.

Po týchto dokumentoch obec zabezpečila prostredníctvom Ing. Arch. Zaťkovej spracovanie zadania. Tento dokument bol v auguste predložený verejnosti, susedným obciam, Žilinskému samosprávnemu kraju a dotknutým orgánom a organizáciám na 30 dní na pripomienkovanie.

Následne sa tieto pripomienky a stanoviská vyhodnotia a potom sa predloží na Krajský stavebný úrad v Žiline na posúdenie návrhu zadania územného plánu. Po kladnom posúdení bude možné pristúpiť ku schváleniu zadania v obecnom zastupiteľstve. Schválenie by sme chceli uskutočniť ešte v tomto roku. Následne by sa pristúpilo k spracovaniu návrhu územného plánu a k jeho prerokovaniu s verejnosťou a dotknutými orgánmi. Tento proces by sa mal uzavrieť v roku 2009.

Proces spracovania nového územného plánu obce Zuberec sa uzavrie jeho schválením v obecnom zastupiteľstve a schválením všeobecno-záväzných nariadení obce.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Uznesenie obecného zastupiteľstva z 27. augusta 2008

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

1. Berie na vedomie

a) Kontrolu plnenia uznesení
b) Informácie starostu obce
c) Správu o plnení rozpočtu obce za I. polrok 2008
d) Vyhodnotenie školského roku 2007/2008 v ZŠ s MŠ predložené riaditeľkou Mgr. Martou Šimičákovou
e) Informáciu o územnom pláne obce
f) Žiadosť riaditeľsky ZŠ s MŠ o zvýšenie počtu zamestnancov v materskej škole
g) Vyhodnotenie 33. ročníka PFS prednesené starostom obce
h) List Ing. Dušana Ďuriača

2. Schvaľuje

a) Program rokovania obecného zastupiteľstva podľa predloženého návrhu
b) Návrhovú komisiu v zložení: Ing. Marcel Pardek, Ing. Vladimír Žák
c) Všeobecne - záväzné nariadenie obce o výške príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole, na činnosť školského klubu detí a na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni, ktorých zriaďovateľom je obec.
d) Úpravu rozpočtu obce podľa prílohy - príjmy: 38 529 tis. Sk, výdavky: 38 529 tis. Sk
e)
1. Predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 4.2 ROP na realizáciu projektu „Prístavba hasičskej zbrojnice Zuberec“ pre Obecný hasičský zbor Zuberec, ktorý je v súlade s materiálom „Plošné rozmiestnenie síl a prostriedkov Hasičského a záchranného zboru a obecných hasičských zborov – sídla hasičských staníc a hasičských zbrojníc“, prerokovaného vládou SR dňa 27. 8. 2008
2. Zabezpečenie realizácie projektu po schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok
3. Financovanie projektu vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt, t. j. vo výške 480 521,11 Sk

f) Firme Roháče spol. s r.o. predaj časti pozemku v lokalite Janovky KNE č. 1287/1 podľa GP 14171724-36/2007 diel č. 17 o výmere 6 m^2 za cenu 500 Sk/m^2, novovytvorená parcela KN- C č. 1385/11
g) Starostovi obce doplatenie prémií do výšky 50 % za 1. polrok 2008

3. Súhlasí

a) S vypracovaním projektu na obecné komunikácie, chodníky, rigoly, prípadne verejných priestranstiev
b) S vypracovaním projektu rekonštrukcie osvetlenia
c) S vypracovaním štúdie cyklotrás a bežeckých tratí

4. Ukladá

a) Stavebnej komisii prerokovať žiadosť Ing. Florentíny Tekeľovej, Zuberec 19

Termín: do nasledujúceho OZ

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Možno bude aj nová Hasičská zbrojnica

Obec Zuberec v rámci ďalšej výzvy na predkladanie žiadostí o Nenávratný finančný príspevok v rámci Regionálneho operačného programu – regenerácie sídiel a opatrenia 4.2 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb - podala projekt „Prístavba hasičskej zbrojnice Zuberec. Náš hasičský zbor patrí medzi 106 vytypovaných obecných hasičských zborov v zmysle schválenej koncepcie plošného rozmiestnenia síl a prostriedkov HaZZ a obecných hasičských zborov Ministerstvom vnútra SR v rámci celého Slovenska, ktoré by mali doplniť sieť staníc Hasičského a záchranného zboru SR.

Prístavbou hasičskej zbrojnice sa vytvoria podmienky na skvalitnenie činnosti hasičského zboru, predovšetkým vzniknú nové priestory v súlade so štandardmi OHZ, napr. vhodná garáž, umyváreň techniky, školiaca miestnosť a pod. Nové priestory budú vybavené zariadením a IKT, ktoré skvalitnia činnosť zboru a urýchlia reakciu na tiesňové volania. Prístavba umožní garážovanie existujúcej techniky a tým jej plné využitie. Výsledky projektu umožnia v budúcnosti aj vytvorenie profesionálnej hasičskej stanice – obecného hasičského zboru pre oblasť susedných obcí s dojazdom na každé miesto do 15 minút. Prístavba zahŕňa priestory o ploche 152 m^2. Kvalitné priestorové a materiálové podmienky zvýšia bezpečnosť verejnosti v tejto lokalite, a zároveň dávajú možnosť profesionálne sa uplatniť miestnym obyvateľom ako budúcim členom OHZ. K tomu má prispieť aj nová služba poskytovania výcvikov vo vlastných priestoroch

Celkový rozpočet projektu je 9,6 mil. Sk, z toho vnútorné vybavenie 314 tis. Sk

Aj pri tomto projekte bude spoluúčasť obce vo výške 5 % z oprávnených nákladov, čo predstavuje 481 tis. Sk .

Tento projekt bol formálne prijatý na Ministerstve výstavy a regionálneho rozvoja v Bratislave dňa 4. septembra 2008 bez žiadnych nedostatkov a bol postúpený na ďalšie hodnotenie. Výsledok hodnotenia by sme sa mali dozvedieť do sto dní.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Spolupráca s gminou Otyń má pokračovanie

Minulý rok nadviazali predstavitelia gminy Otyń z Poľskej republiky spoluprácu s našou obcou. Spolupráca bola vzájomne potvrdená aj uznesením obecného zastupiteľstva obce Zuberec a podpísaním vzájomnej Deklarácie o spolupráci. Deklarácia bola podpísaná starostom obce Zuberec Ing. Vladimírom Šiškom a starostkou obce Otyń Teresou Kacmarek.

Súčasťou podpísanej deklarácia je aj vzájomná spolupráca, výmena skúseností, či vzájomná návšteva partnerských obcí. Na Podroháčskych folklórnych slávnostiach sme privítali delegíciu z obce Otyň a nás pozvali na tradičné dožinky. V delegácii za obec na návštevu partnerskej obce Otyń vycestovali: starosta Ing. Vladimír Šiška, poslanec obecného zastupiteľstva Ľubomír Kováľ a pracovník Obecného úradu v Zuberci Pavol Šroba. Termín návštevy u našich partnerov bol v dňoch 29. 8. – 1. 9. 2008.

Cesta bola spojená aj s návštevou českej obce Studenec, keďže je to po trase do Poľska. V tejto obci sme sa zastavili preto, že jej predstavitelia majú záujem nadviazať spoluprácu s našou obcou. Obec Studenec sa nachádza na severe Česka v pohorí Krkonoše. Po našom príchode nás privítal starosta obce Jiří Ulvr, ktorý nám obec predstavil z rôznych pohľadov. Počas krátkeho predstavenia sme diskutovali na tému problémov obce, kladných a záporných stránok, ako aj o rôznych problémoch, či riešeniach a následne aj o čerpaní finančných zdrojov na realizáciu rôznych aktivít v obci.

Potom sme už pokračovali do Otyne, na dožinkovú slávnosť. Okrem nás v Otyni privítali aj ich ďalších partnerov - z Nemecka zástupcov obce Falkenberg a z Ukrajiny obce Tsuman. S obcou Falkenberg má obec Otyń už podpísanú deklaráciu a s obcou Tsuman z Ukrajiny plánujú nadviazať a podpísať ďalšiu deklaráciu. Počas nášho pobytu v Poľsku sme navštívili rôzne ich atrakcie, ktoré majú v okolí. Neodmysliteľnou myšlienkou bola aj návšteva a obhliadka projektov, ktoré boli financované z rôznych zdrojov – či už národných alebo európskych.

Vedúci delegácií na dožinkových slávnostiach v poľskej obci Otyň. Zľava: Ing. Vladimír Šiška, starosta obce Zuberec, Teresa Kaczmarek, starostka obce Otyń, Hannelore Lenhart – 1. zástupkyňa starostky obce Falkenberg a Alexander Kobilan, starosta obce Tsuman

Hlavný program počas dožinkovej slávnosti bol pre obyvateľov pripravený v sobotu 30. septembra. Slávnosť začínala sv. omšou ako poďakovaním za úrodu. Následne pokračovala sprievodom cez námestie a obec až na športové ihrisko, kde prebiehal hlavný program až do skorého rána. Okrem rôznych vystúpení kolektívov tu boli pripravené aj rôzne výstavy.

Zástupcovia delegácií zo Slovenska, Poľska, Nemecka a z Ukrajiny pred obecným úradom počas návštevy družobnej obce Otyń v Poľsku

V posledný deň pobytu bolo naplánované spoločné stretnutie všetkých zúčastnených krajín. Pred oficiálnym rozlúčením a odchodom domov bola ešte podpísaná deklarácia o spolupráci medzi hostujúcou obcou Otyń a ich novým partnerom Tsuman z Ukrajiny. V závere pobytu si všetci vzájomne poďakovali a popriali príjemnú cestu domov. Zároveň boli naplánované ďalšie stretnutia, ale už vo väčšom počte.

Text a foto: Pavol Šroba

Peniaze pre Haiti

V čase od 20. septembra do 5. októbra 2008 sa konala celoslovenská verejná zbierka Boj proti hladu – Pomôžme Haiti. Do zbierky sa zapojila i naša farnosť Zuberec. Niektorí šikovní ľudia napiekli medovníkové srdiečka, ktoré sa predávali aj v základnej škole, kde sa prekvapivo vyzbieralo až 4151,50 Sk. Niektorí iniciatívni žiaci z 5. a 6. ročníka pomáhali pri balení a predávaní medovníčkov pred Jednotou i po dedine. Výsledná suma v pokladničke v Jednote bola tiež veľmi prekvapivá – až 9921,50 Sk. V kvetinárstve u pani Šiškovej sa vyzbieralo 2960 Sk. Na Obecnom úrade v Zuberci 2051 Sk a Bohuznámi dobrodinci prispeli sumou 1500 Sk. Takto sa suma vyšplhala až na 20 584 Sk.

Veľmi pekne ďakujeme všetkým štedrým darcom. Osobitná vďaka patrí deťom, ktoré zapojili do zbierky celé svoje rodiny a prinášali do školy peniaze raz od starkej, druhý raz od tety atď. A najcennejšie boli okamihy, keď niektoré deti priniesli celý obsah svojich domácich pokladničiek, aby pomohli hladujúcim deťom. Je to úžasná vec, keď niekto už v detskom veku sa vie vcítiť do utrpenia iného. Ako ťažko nám padne vydržať napr. hladový pôst na Popolcovú stredu. A na Haiti zo 100 ľudí 80 hladuje. My si to nevieme ani predstaviť. O to viac buďme vďační, že máme čo jesť, kde bývať a môžeme sa vzdelávať. Na Haiti zo 100 ľudí 78 nevie ani čítať ani písať. Nemajú žiadnu budúcnosť.

Sestra Mária

Oslavy SNP spojené s výstupom k nemocnici

Od konca druhej svetovej vojny uplynulo už viac ako 63 rokov. Pred jej ukončením zažili aj obyvatelia Studenej doliny krušné chvíle. Mnohí boli účastníkmi rôznych frontov u nás aj v zahraničí, niekoľko ich prišlo o život. Po čiastočnom potlačení SNP v roku 1944 viacero partizánskych skupín hľadalo možnosť prežitia v slovenských horách.

V čase ustálenia frontovej línie sa na území hornej Oravy, vo februári a marci 1945, pohybovalo aj množstvo nemeckých alpských strelcov. A práve z tohto obdobia je známy transport ranených partizánov s ošetrujúcim personálom zo zrubu pod Salatínom do Cholovskej doliny 11. a 12. februára 1945. Záchrannú akciu vtedy uskutočnilo 14 členov poľskej horskej služby GOPR. Akcia bola nesmierne náročná, ale aj nebezpečná, lebo na Zverovke bolo ubytovaných niekoľko desiatok nemeckých vojakov.

Pri oslavách 90. výročia založenia GOPR a 45. výročí zloženia HS Západné Tatry v roku 1999 vzniklo podujatie Po stopách poľských záchranárov. Členovia poľskej a slovenskej záchrannej horskej služby odvtedy každý rok absolvujú trasu - jeden rok z Chocholovskej doliny na Zverovku a ďalší zo Zverovky do Chocholovskej doliny. Tohto roku klub seniorov HS prišiel s nápadom uskutočniť výstup k partizánskej nemocnici spojený s celooravskými oslavami výročia Slovenského národného povstania.

Keďže to bol prvý ročník podujatia, organizátori pristupovali k tejto akcii veľmi zodpovedne. Na príprave sa podieľali zástupcovia obce Zuberec, okresnej organizácie Smeru, seniori a členovia HS Západné Tatry. V sobotu ráno 30. 8 2008 okolo 8. hodiny začali prichádzať hostia z rôznych kútov Slovenska, prišla aj 30-členná skupina TOPR zo Zakopaného. Po položení vencov na partizánskom cintoríne v Látanej doline sa viac ako 100 účastníkov vybralo k partizánskej nemocnici, ku ktorej vedie náučný chodník dobudovaný v tomto roku osadením informačných tabúľ. Stretnutia sa zúčastnil priamy účastník partizánskych bojov v Roháčoch Eduard Trizuljak a prítomných pozdravila aj poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky Viera Mazúrová.

Na cintoríne v Látanej *Foto: Jozef Valek*

Už pred obedom sa prví účastníci výstupu začali schádzať na poľane pri hoteli Primula. Príjemné počasie, rezké nôty ľudových hudieb zo Zakopaného a Nižnej, vôňa guľášu a družná atmosféra vytvárali priestor na spomínanie. Slávnosť sa vydarila a položila dobrý základ na jej pokračovanie do budúcnosti.

Stano Jandura

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k úspechu Podroháčskych folklórnych slávností

Aj keď je už dávno po lete a na starosti s organizáciou 33. Podroháčskych folklórnych slávností sme už zabudli, patrí sa nám, ako hlavnému usporiadateľovi, poďakovať všetkým, čo sa o ich tohtoročný úspech zaslúžili. Daromná by bola naša snaha predovšetkým bez výraznej finančnej a materiálnej podpory tradičných i nových sponzorov. Úprimne im všetkým ďakujem.

XXXIII. Podroháčske folklórne slávnosti boli realizované s podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a Žilinského samosprávneho kraja. Sponzorsky na ich usporiadanie prispeli firmy:

METROSTAV, a. s., Praha
PRIMULA, s. r. o., Zuberec
INCHEBA, a. s., Bratislava
Roľnícke podielnicke družstvo, Zuberec
Cestné stavby Liptovský Mikuláš, spol. s r. o.
PROVEST, s. r. o., Trstená
Panasonic Electronic Devices Slovakia, s. r. o., Trstená
PRAGMONT, s. r. o. Pavol Jančo, Dolný Kubín
Bau3Mex, Ing. Milan Plevák, Bratislava
Jozef Korman, MLYN Trstená
APB, Anna Bažíková, Zuberec
Základná škola s Materskou školou v Zuberci
VEPY, spol. s r. o., Trstená
Tatrawest, s. r. o. Zuberec
Technické služby Ružomberok, a. s., Ružomberok
STAVEBNINY Jozef Garbiar, Liesek
Slovenská sporiteľňa, a. s., Žilina
KOOPERATÍVA poisťovňa, a. s. Dolný Kubín
Oravská vodárenská spoločnosť, a. s., Dolný Kubín
Drevodom Orava, s. r. o. Podbiel
DEXIA banka Slovensko, a. s. Námestovo
Zlievareň Zábrež, a. s., Ing. Daniel Škerda, Oravská Poruba
Property holding, a. s., Bratislava
VI Group s. r. o., Bratislava
IMPA Dolný Kubín, s. r. o.
RGS – FRAME, s. r. o., Trenčín
ORAVEX, s. r. o. Dolný Kubín
Vinárstvo Slováček & Gašparovič, Slovenský Grob
Hotel Osobitá, Zuberec
ELKOP, s. r. o., Ing. Slavko Habánik, Dolný Kubín
Nealko ORAVAN, s. r. o., Podbiel
DUPRES s. r .o., Ing. Daniel Lajčin, Dubnica nad Váhom
Roháče spol. s r. o., Zuberec
Penzión u Michala, Zuberec
Oravská izba, Anna Šišková, Zuberec
Autodoprava Edmund Šiška, Zuberec
Vladimír Žuffa, JUREK, Zuberec
Tlačiareň Kubík, Námestovo
Štúdio F - Teťák, Námestovo
Poľnohospodárske družstvo Trsteník, Trstená
COOP Jednota Trstená, spotrebné družstvo
Jozef Šuriňák, Koliba JOSU, Zuberec
STAVEBNINY Slavomír Šuriňák, Zuberec
Július Magerčák Autosúčiastky, Zuberec
Stanislav Gejdoš, Penzión Pribiskô, Zuberec
CBA Verex, a. s., Liptovský Mikuláš
Poľnohospodárske družstvo ŽIAREC, Tvrdošín
Liptovská mliekáreň, a. s.
BMU, s. r. o., Zuberec
Martin Ťapaják, Autoservis, Zuberec
Alojz Filek Elektro, Zuberec
Zdeno Škerda, Zuberec
Peter Jendrášek, výroba a predaj mäsa a mäsových výrobkov, Brezovica
Ing. Stanislav Urban, STAMON, Zuberec
Ing. Jana Šišková, Penzión Šiška, Zuberec
White Star Sport, Valér Poláčik, Zuberec
Ing. Jana Petrová, MILOTÍN, Zuberec
Ing. Ján Urban, stavebná a obchodná činnosť, Habovka
Marián a Viera Šrobovci, Zuberec
K-Filo, s. r. o. Veronika Kulinová, Martin Filek, Zuberec
Ladislav Matištík, Cukráreň Katka, Zuberec
PaS, s. r. o., MUDr. Františka Urbanová, Zuberec
Stará krčma GASTHAUS Pavol Magerčák, Zuberec
Mária Pafčová, Kvetinárstvo Bianka, Zuberec
Marián Bernát, Večierka, Zuberec
Stanislav Jantoľák, Zuberec
Tatry CS - TOUR, spol. s r. o., Zuberec
Pavol Šroba UNIENERGY, Zuberec
Práčovňa ARIS, Martin Šimičák, Zuberec
Anna Fileková, Penzión Anna, Zuberec
Vladimír Magerčák – PAMSTAV, Zuberec
Ing. Kamil Jurči – JUTEL, Zuberec
Ľubica Šimičáková, Zuberec
Podroháčska Koliba s. r. o., Zuberec
Jarolím Matys, Elektro-predaj-servis, Zuberec
Mäsna u Felda, Zuberec
Pizzéria UNO, Zuberec
Milan Mikláš ml., Zuberec
Oľga Zúbeková, Pneuservis, Zuberec
APB, Anna Bažíková, Zuberec
Butik M&D, Marta Škerdová, Zuberec
Branislav Habo, Zuberec
R-DROGÉRIA, Otília Jurinová, Zuberec
Klementína Šišková, Kvetinárstvo a rozličný tovar, Zuberec
Ing. Roman Pilarčík, Cestovná agentúra, Zuberec
Pavol Janoštín, Suveníry, Zuberec
Penzión TIMEA, Mária Šrobová, Zuberec
PS Ela, Gabriela Kuľašníková, Zuberec
Alojz Gonda, stolárstvo, Zuberec
Ing. Mária Daňová, Penzión Šindľovec, Zuberec
Mária Harmatová, Potraviny Mária, Zuberec
Potraviny HANKA, Anna Bebejová, Zuberec
Janka Šuriňáková, Potraviny-drogéria, Zuberec
Reštaurácia SKALA, Ján Maťus, Zuberec

Príprava festivalu je vždy náročná a nie je možná bez zodpovednej a obetavej práce stovky nadšencov, organizátorov, prípravného výboru, pracovných komisií, technického personálu a samozrejme, hlavných aktérov – domácich a zahraničných súborov a sólistov.

Osobitná vďaka za množstvo práce patrí členom organizačného výboru v zložení:

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce - predseda, členovia: Eduard Borsík, Marta Bebejová, Mgr. Gabriela Borsíková, Tomáš Harmata, PaedDr. Mária Jagnešáková, Mgr. Richard Janoštín, Stanislav Jantoľák, Ján Kaššák, Ľubomír Kováľ, Ján Lacko, Agneša Leginusová, PhDr. Cecília Matysová, Vladimír Magerčák, Ing. Juraj Majerčák, Ing. Marcel Pardek, Margita Prčová, Eduard Šiška, Ľubica Šimičáková, Mgr. Marta Šimičáková, Bc. Pavol Šroba, Ján Taraj, npor. Mgr. Tibor Turňa, Miroslav Urban, Ing. Jozef Valek, PhDr. Miroslav Žabenský, Ing. Vladimír Žák, Rudolf Žuffa.

Ďakujem tiež organizátorom a pomocníkom zo Zuberca. Sú to: Bernardína Balleková, Marta Fandáková, Alojz Filek, Eva Hudecová, Ferdinand Littva, ml., Ferdinad Littva, st., Karol Matkuliak, Štefan Salát, Margita Šrobová, Ján Šveláň st., Zdeno Škerda, Anna Šrobová, Vladimír Žuffa

Za prípravu programu slávnosti zvlášť ďakujem programovej komisii v zložení:
PhDr. Cecília Matysová – predsedníčka, Bc. Pavol Šroba – podpredseda, Valéria Baláková, PhDr. Elena Beňušová, Pavla Ganobčíková, Ľubomír Jarolín, Mgr. Richard Janoštín, Ján Lacko, PhDr. Miroslav Žabenský, Daniela Žuffová

Za významnú pomoc a spoluprácu sa chcem poďakovať **Okresnému Policajnému zboru v Dolnom Kubíne a Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Tvrdošíne za pomoc pri zabezpečení dopravy a bezpečnosti návštevníkov podujatia. Ďakujem aj pracovníkom ZŠ s MŠ a Hotelu Primula za zvládnutie stravovania všetkých účastníkov a hostí. Tiež členom Dobrovoľného hasičského zboru a všetkým pomocníkom,** ktorí upratali po kultúrnych podujatiach alebo inou činnosťou prispeli k zdarnému priebehu Podroháčskych folklórnych slávností.

Podľa ohlasov sa naše slávnosti opäť vydarili a všetci sa už môžeme tešiť na ich 34. ročník.

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce

Letná sezóna za nami, pripravujeme sa na zimnú

Ani sme sa nenazdali a letná sezóna je za nami. Každý z nás pociťuje ticho a menej ruchu v dedine. Aj keď počasie počas leta niektorým návštevníkom počasie moc neprialo, môžeme povedať, že sezóna sa vydarila. Už tradične turisti prejavujú záujem o vysokohorskú turistiku už od mája i do polovice júna, keď ešte v Roháčoch platí zimná uzávera. Vtedy im pravdaže odporúčame túry mimo Západných Tatier. Hlavný nápor sa začal až v júli a auguste. Počas týchto dvoch mesiacov sme zaznamenali v našej kancelárii viac než 350 návštevníkov denne. Neboli to len turisti z okolitých štátov ako Poliaci a Česi, veľa bolo Holanďanov, Nemcov, Angličanov, ba pár návštevníkov k nám zavítalo aj z Izraela a ďalekého Mexika.

Hostia sa zaujímali hlavne o vysokohorskú turistiku – turistické trasy pre náročnejších, ale aj o chodníky, kde by mohli ísť aj rodinky s deťmi. V Turistickej informačnej kancelárii sme im mohli ponúknuť veľký výber máp určených na turistiku, cykloturistiku, informácie o atrakciách, termálnych kúpaliskách a kultúrnych, prípadne športových podujatiach v okolí.

Od návštevníkov sme počuli veľa pozitívnych, ale aj negatívne ohlasy na našu turistickú oblasť. Jedným z veľkých nedostatkov je chýbajúca internetová kaviareň. Zároveň chýba aj možnosť plávania v netermálnych vodách. Pozitívny ohlas mal program Ozveny tradícií, ktorý sa konal každú stredu a nedeľu v Múzeu oravskej dediny.

Aj keď sa stále po dedine pohybuje pár návštevníkov, ktorí si vychutnávajú krásu jesennej prírody, my sa už pripravujeme na zimnú sezónu. Chceli by sme požiadať ubytovateľov, ktorí majú záujem doniesť propagačné materiály do informačnej kancelárie, že dvere sú im vždy otvorené.

Alžbeta Železníková
Zuzana Pilarčíková

Muž, ktorý dal podobu nášmu kostolu

Pred rokom sa v našom kostole uskutočnila prestavba svätyne. Na jej novú tvár sme si už zvykli, rovnako štíhla silueta kostola je pre nás samozrejmosťou. Mnohí z nás videli aj fotografie zo stavby kostola. Avšak osobnosti, ktoré stáli pri jeho zrode, sú nám neznáme. Patrí k nim aj muž, ktorý navrhol podobu kostola. Súpis pamiatok na Slovensku uvádza strohú informáciu: „postavený podľa projektu M. M. Harminca“. Za týmto menom sa skrýva jeden z najvýznamnejších slovenských architektov, ktorý naprojektoval vyše 300 budov v Európe a svojimi stavbami „písal“ históriu Slovenska celú polovicu 20. storočia.

Milan Michal Harminc sa narodil 7. 10. 1869 v Kulpíne pri Petrovci (dnešné Srbsko) v rodine stavebného podnikateľa a tesárskeho majstra. Aby sa naučil po nemecky, poslali ho ako 12-ročného na nemeckú školu v neďalekom Buľkesi a v roku 1882 na nemeckú obchodnú akadémiu do Nového Sadu. Školskú dochádzku skončil ako 15-ročný a jeho ďalší odborný rozvoj bol výsledkom samovzdelávania a usilovnosti. V otcovej firme sa naučil rysovať plány a prenikol do tajov stavebných konštrukcií. Postupne začal presadzovať vlastné nápady a sám tesárske konštrukcie navrhoval. Keď mal 16 rokov, bol s otcom na Krajinskej výstave v Budapešti (vtedy hlavné mesto Uhorska). Navštevovali rôzne stavebné, kultúrne i technické pamiatky a mladého Milana vraj najviac zaujala obrovská hala bez podpier.

Slovák v Budapešti

O rok neskôr odišiel M. M. Harminc do Budapešti sám. Vyhľadal firmu Neuschloss, ktorú si pamätal z predchádzajúcej návštevy a bez akýchkoľvek doporučení požiadal o zamestnanie. Na otázku čím je, odpovedal, že je Slovák. Zamestnali ho ako tesára, čoskoro však zaujal svojimi kresličskými schopnosťami a postupne mu zverovali náročnejšie úlohy. Po sťažnosti jedného z klientov firmy na jeho nedostatočné jazykové znalosti pochopil, že v Budapešti nemôže pracovať bez znalosti maďarčiny a jazyku sa rýchlo priúčal.

V tom čase sa v Budapešti stretol aj so svojim materinským jazykom. Popod okná jeho kancelárie často chodil pár hovoriaci krásnou a čistou slovenčinou. So sebe vlastnou priamosťou a otvorenosťou jedného dňa neznámych ľudí oslovil. Na maďarsky položenú otázku, čo si praje odvetil, že by chcel vedieť tak pekne po slovensky ako oni. V ten istý večer ho profesori Pavol Toth a Zora Andrejkovičová zaviedli do Slovenského spolku a Milan Michal sa stal jeho aktívnym členom. Stal sa knihovníkom spolku, staral sa o spevokol a divadelný krúžok, podporoval vydávanie Slovenského denníka a Slovenského týždenníka, určitý čas zastával aj funkciu predsedu. Začal tiež pravidelne navštevovať Martin a zblížil sa so slovenským hnutím.

V roku 1890 narukoval na vojenskú prezenčnú službu, kde ho zaradili na vojenskú stavebnú správu. Veliteľ (ktorého deti učil po večeroch po nemecky) mu umožnil vo voľnom čase pracovať u architekta Schikedanza, ktorý bol aj profesorom na Budapeštianskej technike. Po vojne pracoval pre viacerých staviteľov: Jána Bobuľu (v tom čase jediného slovenského architekta v Budapešti), firmu Schikedanz a Herzog a vypomáhal aj architektovi Kauserovi.

Vlastná firma

S nazbieranými skúsenosťami si M. M. Harminc ako 28-ročný založil v Budapešti vlastnú projekčnú a staviteľskú kanceláriu. Využil stavebný rozmach v hlavnom meste a do začiatku prvej svetovej vojny (1914) tu postavil takmer 50 stavieb. Nestaval však iba v Budapešti – bol jediným slovenským architektom, ktorý projektoval v celom Uhorsku – jeho stavby (obytné domy, verejné budovy, továrne, školy i kostoly) stoja i na Balkáne, Ukrajine a samozrejme na Slovensku. Z významnejších stavieb tohto obdobia u nás treba spomenúť Slovenský dom dr. Stodolu v Liptovskom Mikuláši, Zimániho dom v Dolnom Kubíne, banku v Trstenej, bývalú Slovenskú banku v Ružomberku a predovšetkým prvú budovu Slovenského národného múzea v Martine (1905–1908). Posledný projekt bol podkladom pre zloženie odborných skúšok v Budapešti a získanie titulu staviteľa.

Harmincovo pôsobenie na Slovensku pravda neuniklo pozornosti maďarských nacionalistov. V roku 1904 ho okresný náčelník na Myjave obvinil z panslavizmu. Jeho odpoveď znela: „Nežijem z panslavizmu, ale z toho, že projektujem.“ Naďalej sa presadzoval kvalitou svojej práce.

K tomuto obdobiu sa viaže milá príhoda. Počas príprav na stavby vo Vysokých Tatrách poslal z Budapešti telegram, oznamujúci čas jeho príchodu. Úradník telegram odoslal v maďarčine a prijímateľ jeho meno pochopil ako počet (harminc znamená po maďarsky tridsať). Milého pána architekta teda čakalo pri vlaku tridsať drožiek. Problém vyriešil veľkoryso, zaplatil všetkým tridsiatim fiakristom, sadol do prvej drožky a s veľkolepým sprievodom sa pobral do mesta.

Na Slovensku

V roku 1915 sa Harminc presťahoval do Liptovského Mikuláša. Tu sa začalo druhé obdobie jeho tvorby, kedy pracoval na najväčších a najvýznamnejších projektoch. Prvým z nich bolo Szontághovo sanatórium v Novom Smokovci. Stavebný komplex, ktorý vysoko hodnotili aj európski odborníci, projektoval a postavil podľa vtedajších najnovších poznatkov architektúry a zdravotníctva, získaných neustálym štúdiom literatúry z tejto oblasti. V roku 1922 sa presťahoval z Liptova do Bratislavy, kde ho čakali ďalšie veľké práce – spomenúť treba aspoň ústrednú budovu Tatra banky (dnes sídlo Ministerstva kultúry SR) a Slovenské národné múzeum (vtedy Zemedelské múzeum) na dunajskom nábreží so známou kaviarňou Múzeumka. K jeho najznámejším projektom patrí luxusný hotelový komplex Carlton – Savoy (1928) v Bratislave, ktorý prestaval z troch menších hotelov. Prestavba prebiehala jeden rok bez zastavenia prevádzky v pôvodných hoteloch. Výsledkom bol v tých časoch najväčší hotel v strednej Európe.

Tretie obdobie Harmincovej tvorby od roku 1929 bolo ovplyvnené novými architektonickými smermi i využívaním nových stavebných materiálov – železobetónu, dutých tehál, izolačných hmôt a ocele (tieto prvky využil aj pri projektovaní zuberského kostola). Naďalej projektoval súkromné i verejné stavby, napr. Dom Slovenskej ligy v Bratislave, Palace Sanatórium v Novom Smokovci, či novú budovu Slovenského národného múzea v Martine. Aktívnu činnosť skončil ako 82-ročný vykonávaním stavebného dozoru na hoteli Devín. Zomrel 5. 7. 1964 v Bratislave, kde je aj pochovaný na Evanjelickom cintoríne.

Kostoly

Osobitnou kapitolou Harmincovej tvorby boli kostoly pre rôzne vierovyznania. Upravoval pravoslávne chrámy a vytváral ikonostasy podľa vlastného návrhu (Budín, Moháč, Nový Sad, Balašské Ďarmoty, biskupský palác v Szentendre). Projektoval evanjelické kostoly o.i. v Pribyline, Prietrži, Liptovskej Porúbke, Východnej, Pliešovciach, Bratislave, Veľkom Grobe a Žiline. Katolícke chrámy v Černovej, Báhoni, Urminciach, Držkovciach, Krásnej nad Hornádom, Senici, Púchove, Lamači, Rabči, Novoti i Zuberci sú tiež jeho dielom. Aj pri týchto stavbách využíval najnovšie technické objavy a vymoženosti. Pri stavbe kostola v Pribyline prvý raz použil systém zavesenej gotizujúcej klenby. Miestni ľudia vraj neverili v jej spoľahlivosť, tak s niekoľkými spolupracovníkmi vyliezol na konštrukciu a skákali a dupali po nej.

Napriek tomu, že sa M. M. Harminc stretával s umeleckou i politickou špičkou, nikdy nestratil záujem o prostých ľudí, s ktorými spolupracoval. Keď postavil kostol, polovicu zisku investoval do rozvoja firmy a druhú na dobročinné účely – robotníkom napr. sprostredkovával odborné staviteľské kurzy, finančne podporoval aj študentov.

Pri slávnosti sv. Vendelína, patróna nášho chrámu, by sme si mohli spomenúť aj na tých, ktorí stáli pri počiatkoch zuberského kostola. Osobitne na starých a prastarých otcov, ktorí v čase svetovej hospodárskej krízy zhromaždili potrebné finančné prostriedky na stavbu, ale i na vdp. Andreja Bažíka, liesковského farára a nášho rodáka. Pravdepodobne práve vďaka jeho rozhľadu a kontaktom bola podoba nášho kostola zverená do dobrých rúk.

Marianna Janoštínová

Potešil by nás aktívnejší záujem rodičov

Druhým septembrom sa začal nový školský rok aj pre deti v základnej škole v Zuberci. V škole sme privítali 331 detí, z toho 223 zo Zuberca, 65 z Oravského Bieleho Potoka, 10 z Habovky, 20 z Hút, 8 z Veľkého Borového a 5 žiakov je z Malého Borového. Aj keď počet detí z roka na rok klesá, tohtoročných prváčikov sme zapísali 41. Prvý deň v škole ich ako tradične pozdravil aj starosta obce Ing. Vladimír Šiška, ktorý im odovzdal knižky s venovaním.

V tomto školskom roku je teda vytvorených 17 tried a vyučovať v nich bude 24 učiteľov. V školskom klube sú vytvorené 3 oddelenia, v ktorých je zapísaných 91 žiakov. Pretože máme nedostatok priestorov pre rôzne formy vyučovania, v lete sme zrekonštruovali posilňovňu, ktorá teraz slúži ako multifunkčná učebňa. Zariadenie z posilňovne sme premiestnili do átria, kde sú aj stolnotenisové stoly, ktoré využívame na hodinách telesnej výchovy.

Škola tento rok podala päť projektov, z ktorých dva boli úspešné. Na elektronizáciu a revitalizáciu školskej jedálne sme získali 200 000 Sk. Za tieto prostriedky bol pre školskú jedáleň kúpený počítač a program, do kuchyne nerezové pracovné stoly, škrabka na zemiaky, veľká chladnička, termoport na prevoz stravy, ale aj stoly a stoličky pre predškolákov do materskej školy. Na revitalizáciu knižnice dostaneme 100 000 Sk, ktoré investujeme predovšetkým do obnovy knižničného fondu.

V lete sa stihli ešte vymeniť radiátory v priestoroch telocvične a urobila sa nevyhnutná údržba pre bezpečný chod školy.

Už v septembri začalo v škole pracovať 20 záujmových krúžkov. Uskutočnili sa prvé náučné exkurzie a plavecký výcvik 3. a 4. ročníka. Niektoré aktivity sa oneskorujú pre nepriaznivé počasie, ale dúfame že všetky ciele sa nám podarí uskutočniť. Potešila by nás aj aktívnejšia spolupráca a záujem rodičov o dianie v škole. Svojím pozitívnym postojom určite povzbudia aj svoje deti k zodpovednejšiemu prístupu ku školským povinnostiam.

Mgr. Marta Šimičáková
riaditeľka ZŠ s MŠ

Prvý deň v škole. *Foto: Jozef Valek*

Jeseň pani bohatá...

Jesenné obdobie je pre predškolákov v ich živote veľmi dôležité. Začal sa pre nich posledný školský rok, ktorý prežijú v materskej škole. Naoko bezstarostný, ale v skutočnosti plný nových vedomostí, skúseností a zručností. Veď zvládnuť plynulý prechod do základnej školy nie je pre každého jednoduchý. Preto sa na to treba poriadne pripraviť. Každodenné povinnosti striedame s rôznymi aktivitami, aby život detí v MŠ bol zaujímavý, veselý a príjemný.

Jednou veľmi vydarenou akciou, ktorú sme v posledných dňoch pripravili, bola výstavka ovocia a zeleniny spojená s ochutnávkou ovocných a zeleninových maškŕt pod názvom „Ovocie a zelenina v rôznych podobách“. Vystavovali sme ovocie a zeleninu vypestovanú tu, v našich záhradách. No predsa to bolo niečo iné. Drobnými očkami, ústami a rukami dotvorený zemiak, cvikla, kaleráb, mrkva, jablko a hruška sa stali pre deti akýmisi novými kamarátmi. Už to nebola tá zelenina, ktorú deti často odmietajú a odkladajú z taniera. Bez zábran ochutnávali aj takú zeleninu, ktorú predtým nechceli.

Výstavka a ochutnávka nebola pripravená len pre deti. Na celú akciu boli pozvaní aj rodičia. A tak sa v predškolskej triede zišli 7. októbra aj rodičia, ba i staré mamy, aby si pozreli výstavku a ochutnali ovocné a zeleninové šaláty a rôzne maškrty, na príprave ktorých sa nemalou mierou podieľali aj ich deti. Príjemné posedenie s výborným pohostením spestrili predškoláci básničkami a pesničkami o jeseni a rozprávaním zážitkov zo života v MŠ.

O tom, že sa akcia vydarila, svedčí aj účasť väčšiny rodičov, ba aj celých rodín. A všetci odchádzali spokojní a nadšení z príjemne prežitého popoludnia. Teší nás, že rodičia prejavujú záujem o akcie, ktoré pre nich pripravujeme.

Zlatica Tunáková

Šiestaci na výlete do praveku

V posledný septembrový deň sa žiaci 6. ročníka zúčastnili zaujímavej dejepisnej exkurzie.

Jej cieľom bola **Prepoštská jaskyňa** – unikát, ktorý skrýva podzemie malebného kúpeľného mesta Bojnice. Nachádza sa v južnom svahu poniže mesta a je to jedno z najzaujímavejších archeologických nálezísk pozostatkov človeka neandertálskeho typu na Slovensku. Bojnice ležia na mohutnom travertínovom podklade, ktorý sa vytváral počas dlhého obdobia. Vyvierali v ňom minerálne vody z viacerých termálnych prameňov, ktoré vytvárali ideálne podmienky na život v praveku. Vďaka tomu sa v bojnických travertínoch zachovali stopy osídlenia po pračlovekovi neandertálskeho typu, ktorý žil na našom území v strednom paleolite (250 000 – 40 000 pred Kr.). Jaskyňu vytvoril prameň, ktorý vytekal prasklinou z podzemia na povrch. Má dĺžku 8 m a nad jej vchodom sa vypína mohutný travertínový previs, ktorý tvoril prirodzenú ochranu pre život v praveku. Pračlovek využíval vhodnú juhovýchodnú polohu svahu, teplý travertín, nezamŕzajúcu vodu počas celého roka, ktorá mala dokonca aj liečivé účinky. V rieke Nitre a Handlovke sa napájali stáda mamutov, zubrov, nosorožcov a iných cicavcov. Zver, ktorú pračlovek lovil, bola totiž veľkým lákadlom a nevyhnutnou potrebou pri lokalizácii pravekých príbytkov. Pred jaskyňou udržiaval oheň a vytvoril primitívne ochranné prístrešia z prútia a kože ulovených zvierat.

Hneď na začiatku upútala žiakov „plastická“ predstava vtedajšieho obdobia, ktorú vytvárali početné nálezy kostí zvierat, replika príbytku a postavy pravekých ľudí. Potom pokračovali novovytvorenom náučným chodníkom, ktorý dopĺňali informačné panely. Prepoštskú jaskyňu možno zaradiť k mimoriadne atraktívnym miestam „výučby“ histórie v prírode. Žiaci jej návštevou mohli získať dokonalý prehľad o živote človeka neandertálskeho typu.

(mk)

Majstrovstvá okresu v cezpoľnom behu

Na Janovkách sa v utorok 30. septembra 2008 konali okresné preteky žiakov základných škôl v cezpoľnom behu. **Výborné druhé miesto obsadilo družstvo chlapcov z našej školy v zložení: Ladislav Harmata, Tomáš Hurťák a Peter Kovalčík.**

Za prípravu, organizáciu a bezchybný priebeh pretekov patrí vďaka učiteľovi Mgr. P. Lichnerovi.

O reforme v školstve a v našej škole

Spoločenské a politické zmeny v európskych krajinách zasahujú do všetkých oblastí života, nevynímajúc výchovu a vzdelávanie. Školské systémy reagujú na novú situáciu a školstvo podrobujú reformám. Tomuto procesu sme sa nevyhli ani u nás, pretože náš školský systém fungoval s malými úpravami podľa zákona z roku 1984. O zmene v školstve sa hovorí už od začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia. Prvým zásadným dokumentom, ktorý načrtol nové smerovanie vzdelávania, bol program Milénium. Nosným pilierom tohto programu je tvorivo – humanistická výchova a vzdelávanie. Koncepcia je zameraná na rozvoj osobnosti žiaka.

Aj keď všetky proreformné skupiny vychádzali z tohto programu, celé roky chýbal vládny impulz. Chýbala aj odborná a konštruktívna diskusia o reforme vzdelávania, ktorú často rušila rivalita rezortu školstva a politickej opozície. Napriek týmto negatívam sa posledné dva roky vyvinulo maximálne úsilie a začalo sa intenzívne pracovať na zámeroch reformy a nového školského zákona, ktorý bol schválený 22. 5. 2008 s účinnosťou od 1. 9. 2009. Štátny pedagogický ústav bol poverený prípravou vzdelávacích programov a tvorbou učebných osnov. V júni bol schválený aj Štátny vzdelávací program. Je to programový projekt vzdelávania, ktorý člení vzdelávanie podľa stupňov. Pre základné školstvo to je:

ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie (materská škola)

ISCED 1 – primárne vzdelávanie (1.stupeň ZŠ)

ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie (2.stupeň)

Vyjadruje hlavné princípy a ciele vzdelanostnej politiky štátu. Predstavuje prvú úroveň dvojúrovňového modelu, čo znamená, že štátny program určuje základné učivo a škola vytvorením školského vzdelávacieho programu môže doplniť časť učiva do predmetov, alebo môže vytvoriť nové predmety, ktorých osnovy aj obsah učiva určuje sama. Tým vytvára druhú úroveň vzdelávania.

Vzdelávanie podľa tohto programu má byť zamerané na cieľ, aby bolo jasne určené prečo sa dané učivo nachádza vo vzdelávacom programe a ako prispieva k rozvoju kľúčových spôsobilostí (schopností). Je to efektívnejšie vzdelávanie s určitým cieľom.

Čo by to malo znamenať v praxi? Pre žiaka menej bifľovania, možnosť voliteľných predmetov, zaujímavejšie hodiny a modernejšie formy vyučovania. Pre školy väčšie možnosti profilovať sa podľa svojich možností a potrieb regiónu, tvorivejšia atmosféra, zvýšenie spoločenského statusu.

V našej škole sme začali pracovať na tvorbe školského programu už v júni. Najskôr bol pripravený učebný plán pre prvý a piaty ročník a určené voliteľné predmety školy. V prvom ročníku sme našu dotáciu dali do angličtiny, slovenského jazyka, prírodovedy, výtvarnej výchovy a náboženskej výchovy. V piatom ročníku do vyučovania cudzieho jazyka, biológie, geografie, matematiky, informatiky, výtvarnej výchovy a nášho vlastného predmetu dramatická výchova.

Učitelia vypracovali pre tieto dva ročníky, ktoré idú podľa novej koncepcie, učebné osnovy, ktoré sú súčasťou školského vzdelávacieho programu. Nášmu školskému programu sme dali motivačný názov ŠTART (Škola tolerancie a rozvoja talentov, ŠTART do budúcnosti). Myšlienku hesla sme rozvili v motte, ktoré má osloviť našich žiakov: „Keď si vyberieš túto školu, stretneš sa tu s príjemným rodinným prostredím, individuálnym prístupom) a maximálnym porozumením učiteľov. Školský program je orientovaný na teba, rešpektuje tvoje osobné možnosti a individuálne požiadavky. Môžeš sa vzdelávať s pomocou moderných prostriedkov a byť účastníkom mnohých zaujímavých aktivít. Pomôž nám vytvoriť priestor, kde sa rozvíja talent a tvorivosť každého žiaka. Pripraví nielen teba, ale každého žiaka pre úspešný a radostný život.“

Základným predpokladom úspešnosti nového programu je teoreticky pripravený a pozitívne naladený kolektív učiteľov. Všetci sú ochotní participovať na realizácii novej koncepcie. Sú presvedčení o nutnej zmene v prístupe k vzdelávaniu nie na encyklopedické vzdelávanie bez schopnosti praktickej aplikácie, ale smerom k aktívnemu poznávaniu, tvorivému mysleniu, riešeniu problémov v praktickom živote.

Kvalitu vyučovania ovplyvňuje aj dostatok priestorov a materiálne vybavenie. V tomto smere je pre nás veľmi potešiteľné, že náš zriaďovateľ bol úspešný a projekt na dobudovanie a zateplenie školy a škôlky nám zvýši priestorovú kapacitu. V podkroví školy nám pribudnú dve počítačové učebne, dve jazykové učebne, kabinety, priestory pre školský klub a učebne pre základnú umeleckú školu.

Vzhľadom na naše možnosti, podmienky, tradície a perspektívu sa chceme zamerať na:

1. Rozvíjanie jazykových a komunikačných zručností – vyučovanie cudzieho jazyka už od prvého ročníka, rozvoj čitateľskej gramotnosti, tvorivé písanie, viesť žiakov k ovládaniu informačno-komunikačných technológií
2. Zdravý životný štýl – podporovať fyzické a duševné zdravie, vzťah k športu a zlepšovanie fyzickej kondície.
3. Environmentálnu výchovu – bude sa prelínať vo všetkých predmetoch. Environmentálne pôsobenie sa bude realizovať formou vlastných školských projektov, poznávaním zákonitostí a ochrany prírody, dotáciou vlastných učebných osnov do predmetov prírodoveda, biológia a geografia.
4. Otvorenú školu – otvorenosť novej filozofii vzdelávania, požiadavkám rodičov a žiakov. Otvorené pre aktivity žiakov, spolupráca s inými subjektami.
5. Estetickú výchovu – ako súčasť výchovy a vzdelávania, vnímanie kultúry a umenia, pestovanie estetického cítenia a rozvíjanie talentov žiakov.

Reforma sa v tomto školskom roku začína v prvom a piatom ročníku. Je ešte veľmi skoro vnímať nejaké veľké zmeny. Mnoho vecí sa rieši príliš rýchlo a niečo sa možno aj „pripáli“. Všetci si však želáme, aby sme najväčší prínos tejto reformy zaznamenali na našich deťoch, na spokojnosti rodičov a prínose pre celú spoločnosť.

Mgr. Marta Šimičáková
riaditeľka ZŠ s MŠ v Zuberci

Podkrovie v škole v súčasnom stave. Tu budú nové odborné učebne. Foto: (jv)

Z tvorby našich detí

Sny

Medvede a medvedíky
majú v zime sladké sníky.
Aj ja mám sny medvedie,
sníva sa mi o mede.
Sníčky, sníčky, sníčatká
Aj vy malé mačiatka.

Patrícia Kulašníková, 7. A

V škole

Sedím v škole za stoličkou,
zrazu vidím: Bum paličkou!
Pani učiteľka kričí:
„Chlapci, vy ste nezbedníci!“

Chlapci sa tam smejú,
až im uši vejú.
A potom plačú,
že poznámky
do žiackych knižiek skáču.

Dievčatá sa smejú,
že im chlapci revú.
A potom z diktátu,
všetci päťky majú.

Michaela Medvecká, 7. A

Jeseň

Kvety na lúke
sú ako hviezdičky,
tráva sa v nich kúpe
a spieva pesničky.

Na všetky strany
počuť tú pieseň,
lietajú šarkany,
prišla už jeseň.

Zlaté lístie zo stromov
tíško už padá,
prechádzky prírodou
mám veľmi rada.

Dominika Kurcinová, 7. A

Sezóna skončila – múzeum je otvorené

Hoci sa letná sezóna skončila, v Múzeu oravskej dediny sa čas nezastavil. Návštevníkov síce – primerane ročnému obdobiu – ubúda, ale stále je veru čo robiť. Treba pripraviť areál na zimu, vyviezť hnoj, poorať, pripraviť všetko potrebné na prezimovanie zvierat, poupratovať domy, vyprať a usporiadať kroje, poopravovať náradie, vyhodnotiť granty a pozakladať agendu, pripraviť programové kalendárium na ďalší rok a ešte všeličo iné. Pripomeňme si teda aspoň krátko, čo sa v múzeu v tomto roku udialo a čo nás ešte čaká.

Oživovacie programy

Tradičné zimné programy **Večer v múzeu** a **Masky v ľudovej tradícii** úspešne pokračovali aj v tomto roku. Na 34 reprízach od januára do marca sme privítali takmer 2000 návštevníkov. S dobrým ohlasom sa stretlo aj **Veľkonočné popoludnie** a program **Hej, máj zelený**. Program **Zahrajme sa ako kedysi** na začiatku júna bol určený pre deti – mali možnosť zapojiť sa takmer do tridsiatich aktivít v celom areáli múzea a niektorí si to naozaj užili. Pravidelné prázdninové programy **Ozveny tradícií** (každú stredu) i predvádzanie remeselníckej výroby (každú stredu a nedeľu) si už tiež našli svojich priaznivcov. Ukázalo sa to najmä na zvýšenej návštevnosti – v stredy niekedy až dvojnásobnej oproti priemeru. **Oživené remeslá, Včelárske popoludnie**, sprievodné programy Podroháčskych folklórnych slávností, **Rozlúčka s letom** – to všetko už nerozlučne patrí k letu v múzeu. Pri všetkých programoch sa snažíme netradičným spôsobom podať návštevníkom informácie a spojiť slovo s hudbou a tancom. Nezvládli by sme to sami - okrem zamestnancov múzea a ich rodinných príslušníkov (veľká vďaka patrí Andrejke a Klaudii Hudecovým a Viktorovi Janoštínovi) pozývame na letnú scénu folklórne skupiny a súbory z Oravy či susedstva. V tomto roku sa u nás vystriedali: detské folklórne súbory Zuberček a Roháčik, Podroháčska ľudová hudba, FS Skorušina z Liesku, Šuvadovci zo Suchej Hory, Gajdošská hudba z Oravskej Polhory, FS Sliačanka a ďalší. Symbolickú bodku za sezónou dal koncert gajdošov v rámci festivalu Gajdovačka 2008.

Múzeum počas PFS

Agro a zoo expozícia

Stále väčšiu pozornosť návštevníkov (ale niekedy i médií) púta múzejná agro a zoo expozícia. Tento odborný termín v sebe neskrýva nič iné ako pestovanie plodín a chov domácich zvierat. Úlohou múzeí v prírode, ku ktorým to naše patrí, je nielen starostlivosť o domy a predmety v nich. Súčasne vytvárajú rekonštrukciu životného prostredia, teda aj areál a všetko živé v ňom majú návštevníkovi naznačovať ako to na takej dedine vyzeralo. Nie je to celkom jednoduchá úloha, pretože naša múzejná pôda je ozaj skúpa a dakedy ju treba presviedčať, aby zo seba vydala niečo na ukážku. Ale vďaka zanietenosti našej kolegyne mohli návštevníci toho roku vidieť na hriadkach zemiaky, bôb, fazuľu, ba i šošovicu, šalát i redkvičku, cibuľu, cviklu, burgyňu či hrach. Škoda tej fazule, ktorá hneď na začiatku sezóny tak pochutila kozám. Zasiali sme aj ovos, ktorý sa kosieva na zeleno, lebo dozretý kedysi zachutil medveďovi. Ale najviac nás trápi ľan, tomu akosi nevieme „utrafiť nôtu“. Asi na rok požiadame o spoluprácu zuberský Klub dôchodcov – skrátka obrátime sa na odborníčky. Veríme, že nájdeme také, čo nám poradia ako na to.

Zvieratá sú zas veľkým lákadlom najmä pre deti, ale veru nejeden dospelý pôsobí akoby daktoré z domácich zvierat videl naposledy v čítanke. Jazda na koni a v koči patrí cez prázdninové mesiace medzi obľúbené kratochvíle, ale dva páry kozliatok, čo prišli na svet cez sezónu, tiež potešili. K tomu ovce, baran, cap, býček (zapožičaný z RPD Zuberec), nedávno pribudol aj kohút so štyrmi spoločníčkami. A keď si sem-tam vyšli medzi ľudí husi, nejeden návštevník zrýchlil krok.

Úpravy areálu

Návštevníci – nenávštevníci, zásadnejšie opravy a úpravy v areáli môžu prebiehať iba za priaznivého počasia, teda počas hlavnej sezóny. A bolo ich toho roku dosť. K najväčším akciám patrila oprava valchy na ubíjanie súkna – vykonala sa oprava náhonu a hnacieho kolesa, úplná rekonštrukcie ráštudne na hnacie koleso a žľabov na prívod vody a úprava terénu na odvod vody. Nadväzne bolo postavené oplotenie od firmy VÝRMOS. Pracné boli aj drobnejšie úpravy: výmena trámov a vyzrubovanie hnilobou napadnutej časti zrubovej konštrukcie na dome z Vasiľova, uvedenie rumpálovej studne zo Suchej Hory do pôvodného stavu, výmena drevených rín na niektorých objektoch, vybudovanie prístreškov pre rekreačné zóny v múzeu a viacero drobných úprav. K tomu neplánovane pribudli práce na odstránení poruchy vodovodu. Osobitnou akciou bola inštalácia elektronického zabezpečovacieho systému areálu a kostola.

Oživené remeslá

Tieto úpravy by sme samozrejme nezvládli iba s vlastnými zamestnancami. Odborné práce a práce vyžadujúce ťažšie mechanizmy boli vykonané zadávateľsky, čo bolo možné vďaka príspevkom z grantového systému Ministerstva kultúry vo výške takmer 280 000 korún.

Miesto tu majú aj husi

Pripravujeme sa na odpust

Vlani sme po prvý raz slávili v múzeu „odpust“. Bolo to v roku 800. výročia narodenia sv. Alžbety Uhorskej, ktorá je patrónkou nášho kostola. Aj keď nás vtedy trochu preskúšala zima, ohlas bol jednoznačne kladný. Preto sme sa rozhodli uctiť si našu patrónku aj toho roku. Bude to slávnosť o to zvláštnejšia, že na nej privítame pútnikov zo Zábreže, odkiaľ bol kostol premiestnený do múzea. Presný program múzejného odpustu dáme včas vedieť, ale na sobotu 15. novembra vás do múzea pozývame už teraz.

Múzeum sa niekedy stotožňuje s tým, čo je staré, zatuchnuté, nehybné a bez života. V našom múzeu sa aj v tomto roku snažíme, aby to tak nebolo. Či sa nám to darí, to už musia posúdiť návštevníci.

Marianna Janoštínová
Foto: archív MOD

Hasičské leto na súťažiach

Zuberské družstvo hasičov pred štartom

Naplno v súťaži

V apríli tohto roka sa v okrese Tvrdošín vynorila dobrovoľným hasičským zborom myšlienka vytvoriť a následne zriadiť súťaž - Hornooravská hasičská liga. Aj keď bolo otázne v akom počte sa zúčastnia a prihlásia jednotlivé dobrovoľné hasičské zbory, predsa sa v tomto roku podarilo vytvoriť Hornooravskú hasičskú ligu. Následne boli vytvorené a vzájomne schválené pravidlá tejto súťaže, ktoré bolo potrebné vytvoriť podľa vlastných skúseností so súťažami v hasičskom útoku. Do tejto súťaže sa prihlásili dobrovoľné hasičské zbory z okresu Tvrdošín a z okresu Námestovo. Boli to hasiči z obcí Suchá Hora, Liesek, Čimhová, Zuberec, Hladovka a Vasiľov. Jednotlivé súťaže prebiehali pravidelne v každej obci, z ktorej bolo hasičské družstvo zapojené do ligy, okrem obce Vasiľov. Súťaže prebiehali vo veľmi priateľskej atmosfére, aj keď dnes už s odstupom je možné konštatovať, že prijaté pravidlá tejto súťaže sú nepostačujúce a je potrebné ich opätovne prerobiť a odsúhlasiť do ďalšieho ročníka súťaže. Hasičom zo Zuberca sa v tejto súťaži darilo veľmi dobre.

Prvá súťaž sa konala v Hladovke, kde naše družstvo dosiahlo čas 27,20 s. a umiestnilo sa na 2. mieste. Následne prebiehali ďalšie súťaže, kde sa Zuberec umiestňoval na 2. a 3. priečkach zo 6 družstiev. Finále súťaže sa konalo 21. 9. 2008 u nás doma, v priestoroch športového ihriska pod Grápou. Táto súťaž bola spojená aj so súťažou dobrovoľných hasičských družstiev O pohár starostu obce Zuberec. Na súťaž sa prihlásilo a celkovo štartovalo 9 družstiev. Po veľmi dobrých športových výsledkoch jednotlivých družstiev boli výsledky na prvých priečkach nasledovné: 1. Liesek – 19.01 s, 2. Zuberec – 19.16 s. a 3. Suchá Hora 19.60 s.

Záver súťaže O pohár starostu obce patril dobrovoľným hasičom z Hút, ktorý predstavili kolegom hasičom a divákom svoje staronové hasičské auto, ktoré dostali darom od profesionálnych hasičov. Pre profesionálov už síce staré auto, ale pre dobrovoľníkom je to veľmi dobré a postačujúce vozidlo, ktoré má v zásobe základný obsah vody potrebný pre prvotný zásah.

Z celkového priebehu hornooravskej hasičskej ligy vidieť, že jednotlivé družstvá, ktoré boli do ligy zapojené, sa veľmi dobre na súťaž pripravovali tak po materiálnej stránke, ako aj po športovej. Jednotlivé časy družstiev sa zo súťaže na súťaž stále zlepšovali.

Celkové poradie Hornooravskej ligy je nasledovné:

1. Suchá Hora – 67 b.
2. Liesek – 64 b.
3. **Zuberec – 59 b.**
4. Čimhová – 36 b.
5. Vasiľov – 34 b.
6. Hladovka – 33 b.

Ďakujeme členom dobrovoľného hasičského zboru zo Zuberca za ich ochotu a záujem sa do súťaže zapojiť a prajeme im, aby nasledujúci ročník bol pre nich minimálne taký dobrý ako tento, ba ešte lepší.

Text a foto: Pavol Šroba

V rámci športového dňa organizovaného obcou a Telovýchovnou jednotou Roháče sa konal aj atraktívny futbalový zápas Dcéry – Matky. Dcéry zvíťazili v pomere 7:3. Za víťazky skórovali: Kenderová 3, Fileková 2, Kovalčíková 2. Za matky: Anna Jurinová, Marta Šišková, Antónia Borsíková. Horný rad zľava: Daniela Kovalčíková, Zuzana Jurčová, Agata Borsíková, Anna Filekov, Lenka Šróbová, Viera Kulinová, Daniela Žuffová, Monika Urbanová, Antónia Borsíková (kapitánka), Katarína Fileková. Dolný rad zľava: Laura Borsíková, Monika Fileková, Naďa Kenderová, Alena Kovalčíková, Lucia Koišová, Anna Žuffová, Eva Brečková, Kamila Šišková, Anna Jurinová, Martina Šišková. Za matky hrala ešte Marta Kovalčíková.

Foto: Ladislav Gonda

Starí rodičia v škôlke

Dedko, starká, babka, teta
nech vám šťastím oči svietia.
Nech vám láska prší z neba,
bozky detí, úcta, neha.
Nech sprevádza vaše kroky
ešte dlhé, dlhé roky.

Touto básničkou privítali 9. 10. 2008 škôlkári svojich starých rodičov v materskej škole. Básňami a piesňami im prejavili svoju vďaku za ich lásku. Odovzdali im malý darček – Jesenný lístok so slimáčikom a vrúcne objatie. Potom sme mali spoločné posedenie pri bylinkovom čaji a sladkom občerstvení, počas ktorého zaznel spev nielen škôlkárov, ale aj starých rodičov. Do prednesu básne sa zapojil aj jeden starý otec, ktorý deťom predniesol básničku „O kohútikovi a sliepočke“, začo bol odmenený od všetkých prítomných veľkým potleskom. Svoje vnúčatá videli pri rôznych hrách so svojimi kamarátmi a prostredie, v ktorom trávia celý deň. Starým rodičom sa v MŠ veľmi páčilo, ďakovali za pozvanie a príjemne strávené chvíle so svojimi vnúčatami.

(hh)

Vypísané z matriky roku 2008

Narodili sa

30. 7. Adrián Vidiečan
22. 8. Zuzana Valeková
25. 9. Alex Harmata

Odprevadili sme na poslednej ceste

12. 10. 2008 Róberta Hudeca (1974)

Manželstvo uzatvorili

14. 6. Dominik Škerda a Paulína Hajdučiaková
9. 8. Ing. Martin Blesák a Miroslava Hudecová
16. 8. Mgr. Roman Tabaček a Mgr. Eva Šimičáková
16. 8. Jozef Feranc a Simona Kurcinová
6. 9. Ferdinand Littva a Gabriela Margeťáková
6. 9. Marián Prč a Martina Šajgalová
13. 9. Martin Kovalčík a Lubica Fidriková
20. 9. Ing. Jozef Sojčák a Mgr. Agata Matištíková
4. 10. Šimon Šveláň a Lucia Vavrečanová
11.10. Bc. Peter Bušo a Mgr. Veronika Šrobová

Blahoželáme jubilantom

70 rokov
13. 8. 2008 Anna Kovalčíková
4.10. 2008 Mária Kulašníková

75 rokov
10. 7. 2008 Mária Šuriňáková

80 rokov
19. 9. 2008 Terézia Bistarová

85 rokov
21. 9. 2008 Anna Tekeľová

Mont Blanc zdolalo 17 Zuberčanov

Zo Zuberca sme odchádzali 5. 9. v piatok. Aj s požehnaním od nášho nového pána farára, ktoré nás sprevádzalo počas celého nášho výletu. Po rozlúčke s rodinami a pri pohľade na tú hrbu mávajúcich detí, nám veru bolo všelijako.

Vyrazili sme smerom na slávne Chamonix (úplný názov Chamonix-Mont-Blanc), mesto vo východnom Francúzsku v departamente Horné Savojsko na úpätí masívu Mont Blanc. Do cieľa sme prišli až na druhý deň podvečer. Chamonix je obľúbené letovisko zimných športov, jeho okolie je ideálne miesto pre horolezectvo na skalách i ľadovcoch, extrémne lyžovanie, paragliding a rafting. Sedemnásť Zuberčanov tu však malo iný cieľ. Vystúpiť na najvyššiu horu Álp, 4807 m vysoký Mont Blanc.

Mesto nás privítalo škaredým počasím. Ale už na druhý deň ráno sa ukázalo slniečko. Plán sme mali jasný. Ide sa na aklimatizačnú túru na Aguille du Midi (po zubersky „Didi Midi“) s výškou 3842 m. Predsa len je potrebné prispôsobenie sa organizmu na nadmorskú výšku. Aj keď sme mali obavy, či nie je škoda pekného dňa. Ale nechceli sme nič riskovať ak nás chce čo najviac stáť na vrchole. Počasie bolo naozaj nádherné. A pohľad z hornej stanice lanovky bol neskutočný. Na dosah ruky všetky tie nádherné vrchy, o ktorých človek iba čítal alebo ich videl vo filmoch. Po ľadovci sme vystúpili ku chate Cosmigue vo výške 3613 m. Tu sme sa rozdelili. Niektorí si dali túru na sedlo, ďalší alpskú vodcovskú klasiku "kozmicky hrebeň".

Na chate sme sa informovali o podmienkach výstupu na Mont Blanc cez Tacul. Dostalo sa nám odpovede. V predchádzajúcich dňoch napadalo veľa snehu a z tejto strany na Blanc žiadny vodca nepôjde aspoň 5 dní. A keďže ani Česi, ktorých sme tu stretli, sa tam neodvážili, rozhodli sme sa ísť hore inou trasou.

Po krásnom dni sme sa vrátili do nášho základného tábora v Chamonix. Večer sme obvolali všetky (dve chaty) ohľadom ubytovania. Ale všetky boli obsadené. Iste aj preto, že sa na vrhol Mont Blanc chodilo iba jednou trasou. Znamenalo to pribaliť do ruksakov stany a spacáky. Ráno 8. 9. sme po komplikovanom balení (ruksaky boli stále malé a hrozne ťažké) s tým, že čo nemáš, nepotrebuješ, vyrazili. Pri výstupe sme si pomohli vláčikom nad dedinkou Les Hues. Traverzoval svah ako je náš Volovec. Bolo to celkom zaujímavé. Potom už po svojich najskôr k chate Tete Rouse (tetke Roze) a potom Gôuter vo výške 3817 m n. m. K chate Gôuter vedie dosť nepríjemný chodník, ktorý bol práve poprášený snehom. Ale v poriadku sme sa k nej dostali. Kúsok vedľa sme našli miesto na prenocovanie. Stavanie stanov a varenie nám zabralo dosť času. Potom už len nádherný západ slnka v tejto výške a spať.

Budíček bol už na jednu hodinu po polnoci. Pobalili sme stany a vyrazili. Bola ešte tma a občas bolo treba rozmýšľať kadiaľ ísť. Ale vždy sme sa zorientovali a za štyri a pol hodiny sme boli na vrchole. Počasie bolo pekné, ale vial silný vietor, ktorý stále silnel. Najmä kvôli vetru bolo dosť zima a tak nikto nemal chuť sa hore nejako dlho zdržiavať. Všetci sme sa však počkali. Všetci sedemnásti naraz na vrchole a sami! Neskutočné! Neviem, či by sme našli na Orave ešte jednu dedinu, z ktorej toľko chlapov stálo naraz na najvyššom vrchole Európy.

Zostupovali sme už v poriadnom vetrisku a stretávali ostatných vystupujúcich. Veľa sa ich práve pre silný vietor vzdalo. Ktovie ako by sme dopadli, keby sme vyrazili neskôr. Šťastne sme zišli až k našim stanom a pokračovali v zostupe. O druhej poobede sme už boli dolu v Les Hues.

Výstup na Mont Blanc už v tejto dobe nepatrí k veľkým horolezeckým problémom, ale aj tak v jeho oblasti ročne zahynie okolo 50 ľudí. Aj počas nášho pobytu tam zahynul jeden Angličan. Pokus o jeho záchranu sme videli na vlastné oči. Nám bolo dopriate všetkým vystúpiť a aj sa vrátiť domov. Myslím, že výstup každého z nás obohatil o niečo, čo sa nedá kúpiť v žiadnom supermarkete a čo nám nikto nezoberie. Ďakujeme všetkým čo na nás mysleli a sa za nás modlili. Bolo to poznať.

Výstupu sa zúčastnili: Rudolf Žuffa, Rastislav Šroba, František Fukas, Branislav Jurina, Jozef Šuriňák, Peter Bažík, Beata Jurinová, Marián Šroba, Peter Šroba, Vladimír Žuffa, Rastilav Gonšenica, Marcel Pardek, Marek Hudáček, Rastislav Fandák, Peter Bednarčík, Miroslav Halák, Pavol Brna.

Text: Rudolf Žuffa
Foto: Vladimír Žuffa

Stúpame za cieľom

Na dosah ruky všetky tie nádherné vrchy, o ktorých človek iba čítal alebo ich videl vo filmoch

Sme šťastní

Letná sezóna Horskej služby

Počas letných mesiacov Horská služba Západné Tatry – sever zasahovala v 15 prípadoch. Na záchranných akciách a pátraniach sa zúčastnilo spolu 30 členov a čakateľov Horskej služby. Odpracovaných bolo spolu 581 hodín. Najväčšou akciou bolo rozsiahle pátranie po turistovi z Nižnej v dňoch 3. až 10. júla, ktoré žiaľ bolo neúspešné. Ostatné zásahy boli ošetrenia a transport turistov s poranenou dolnou končatinou, trikrát sa bolo pátrať po nezvestných turistoch v oblasti Valentkovej a Končistej vo Vysokých Tatrách. Trikrát sme pri záchrannej akcii použili vrtuľníky MV SR a ATE Poprad.

Rasťo Šroba

Na vrchole

ZUBERSKÉ NOVINY – Podroháčsky občasník • Vydáva Obecný úrad Zuberec • **Adresa vydavateľa:** Obecný úrad Zuberec, Hlavná, 027 32 Zuberec, tel. 043/5395 103, www. zuberec.sk • **Zodpovedný:** Ing. Vladimír Šiška, starosta obce • **Redakcia:** Cecília Matysová, email: cmatysova@zuberec.sk, tel. 0903 193 637 **Sadzba:** Štúdio F – Teťák, Námestovo • **Tlač:** Tlačiareň Kubík, Námestovo